

eller om den meget ærede Justitsminister maatte være tilbøielig til at gaa ind, om ikke paa Andet, saa paa en Mellemvei eller paa Noget i den Retning, som man har fulgt i flere Lovgivninger, saaledes som jeg har tilladt mig at nævne. Det er det. One. Det Andet er dette, at det maa jo sikkert erkjendes — og jeg har ingen Grund til at tvivle paa, at den meget ærede Justitsminister ogsaa er enig deri — at det er ganske overordentlig vanskeligt for et Thing under een Samling at behandle til Ende saa overordentlig omfattende Lovforslag som Processkommissionens eller som den meget ærede Justitsministers, thi jeg kan jo kalde dem hans. Jeg husker ikke, hvor mange tusinde Paragrafer det er, jeg vil nødig sige for meget, men det var et meget stort Antal Paragrafer, et meget omfattende Værk, som jeg tror, det er ganske umuligt for et Udvalg i Løbet af een Samling at komme igjennem og tilendebehandle, da det jo desuden er Forslag, der maa kræve en særdeles nøie Gjennemgaaen og som i et Udvalg maa blive Gjenstand for en særdeles omfattende Diskussion. Jeg er indtrædt at have været Medlem af et af de Udvalg — maaske flere, det var det første — som arbejdede meget flittig, men det viste sig snart, at uagtet vi vare saa flittige, som vi kunde, var det ikke muligt at tænke paa at komme derigjennem i den givne Tid. Der maatte jo altsaa, naar man skulde haabe at komme igjennem det, træffes ganske andre Foranstaltninger, hvilket man ogsaa har gjort i andre Lande; thi ellers tror jeg ikke, det kunde blive til Noget.

Forslagsstilleren (Sj 10th): Jeg har ikke bebrejdet den ærede Minister, at han ikke har fremlagt Processkommissionens Forslag, men jeg havde tænkt mig, at han mulig kunde have bidraget Noget til en stykkevis Reform paa dette Omraade, fordi det dog maa siges at være noget tvivlsomt, om netop Processkommissionens Forslag i altsjald i den Skikkelse, hvori det er kommet fra Kommissionen, egner sig til Gjennemførelse uden en Revision. Man maa nemlig huske paa, at der med Hensyn til flere af disse Spørgsmaal er foregaaet en Forandring i Opfattelserne og Meningerne siden den Tid, og det vilde dog være naturligt, forekommer det mig, om disse Forslag, som selvfølgelig ere ubmærket udarbejdede, f. Ex. i en Kommission kunde underkastes et Eftersyn og blive affattede efter de Forandringer i Ansuelser, som dog utvivlsomt siden deres Tilblivelse ere komne til Stede. Men jeg er vedblivende af den Mening, at der maatte

kunne gøres Noget ad den stykkevis Forandrings Vei for at forbedre enkelte af de Pletter, som findes paa vor nuværende Retspleie. Jeg har ogsaa sporet en saadan Tilbøielighed hos nogle af de Herrer paa den anden Side af Salen til at gjøre Noget, at jeg har godt Haab om, at man i et eventuelt Udvalg mulig vilde kunne faae Noget ud af Forslaget. Jeg har den Mening, at Defensors Tilstedeværelse vilde i mange Tilfælde hindre Varetægtsarresten. Dommeren begynder jo meget ofte med at true med Varetægtsarrest for at faae Bedkommende til at tilstaa, og disse Dag for Dag gjentagne Trusler gaa ofte over til Handling. Jeg er vis paa, at i mange Tilfælde vilde disse Trusler ikke komme til Stede, naar der var en Defensor til Stede i Forhøret, og saa vilde Varetægtsfængslet i mange Tilfælde falde bort, fordi Varetægtsfængselsdekretet er en Folge af, at Dommeren vedbliver at true med Varetægtsfængsel, saa at han til sidst bliver nødt til at gjøre Alvor af sin Trusel. Det vilde ogsaa være klart, at Defensors Tilstedeværelse og de Oplysninger, som ved hans Virksomhed kunne tilveiebringes, jo ogsaa i mange Tilfælde vilde være i Stand til at forandre Dommerens Syn paa Varetægtsfængslets Fornødenhed. Jeg skal ikke indlade mig paa en Smødegaaelse af Kritiken i det Enkelte over Forslaget. Jeg har anset det rigtigt ved dets Udarbejdelse at holde mig saa nær som muligt til den bestaaende Retsstilstand og betragte den som eksisterende, og jeg har derfor ikke villet gjøre et saadant Spring, som formentlig vilde være ganske uforenligt med det System, som vi nu en Gang desværre have. Der er en Indvending, som jeg ikke kan lade uberørt, og det er Hensynet til Udgifterne, som spillede en Rolle i den ærede Justitsministers Udtalelser. Dertil vil jeg sige, at hvis Kommunerne ikke kunne overkomme Udgifterne, eller hvis Udgifterne bleve for byrdefulde for dem, saa er der en let tænkelig Udvei, nemlig at Kommunerne faae Tilskud fra Statskassen, og hvad angaar det Spørgsmaal, om Statskassen havde Raad til at udrede disse Udgifter, da nærer jeg ingen Tvivl derom. Naar Statskassen har Raad til de mange Udgifter, som vi se, den afholder til Fæstninger og til Jordarealer, som vi jævnlig se blive indkjøbte i meget dyre Domme, saa maa Statskassen ogsaa have Raad til at værne Borgernes Selvstændighed overfor Embedsstanden her i Landet; det maa Statskassen have Raad til. Jeg kan naturligvis kun beklage, at mit Forslag om Stenografer har mødt saa stærk Modstand her i Thinget. Jeg tror, at selv blot